

Ripslased

Liimpüünised on hindamatuks abiks ripslaste seires. (foto autor Marika Linnamäki)

Ripslased on väikesed, umbes 1 - 2 mm suurused kiiresti liikuvad putukad. Täiskasvanud ripslasel on kaks paari kitsaid ripsmelisi tiibu. Ripslaseid esineb eriti lilledel, kust nad otsivad toitu, kuid neid leidub ka teistel taimedel. Üldiselt on ripslased välimuselt musta värvi, kuid kalifornia ripslane on pruun.

Tubakaripslane on omakorda väga sarnane kalifornia ripslasega, kuid on mõnevõrra väiksem ja heledamat värvi. Lisaks algab tubakaripslase kahjustus enamasti taime madalamatest lehtedest, kuhu ripslased liiguvad pärast koorumist. Kahjustus levib alt üles. Kalifornia ripslast võib aga leida kõigepealt ülemistelt taimeosadelt.

Kahjustus

Kasvuhoonekultuuridele tekitavad erinevad ripslaste liigid enamvähem sama tüüpi kahjustusi. Nad lõhuvad oma teravate suistega leherakud ja imevad need mahlast tühjaks. Kahjustus ilmneb lehtedel hõbedaste laikudena, mis on ümbritsetud ripslaste väikeste mustade väljaheidetega. Lilledel võib ripslaste kahjustus väljenduda näiteks värvi kadumisena. Lisaks levitavad ripslased taimeviiruseid.

Bioloogia

Ripslaste elutsüklis on kuus etappi: muna, kaks vastsestaadiumit, kaks nukujärku ja täiskasvanu. Aeg, mis kulub arenguks munast täiskasvanuks, varieerub, sõltudes ripslase liigist, peremeestaimest ja keskkonnateguritest. Ripslased paljunevad sugulisel ja/või mittesugulisel teel. Osadel liikidel, näiteks kalifornia ripslastel, kooruvad viljastatud munadest nii isased kui ka emased isendid, samas kui viljastamata munadest kooruvad ainult isased. Mõned liigid, nagu tubakaripslane, paljunevad eranditult mittesugulisel teel ning viljastamata munadest sünnivad ainult emased isendid. Sõltuvalt liigist muneb emane oma eluajal 30 – 300 muna.